

"İçtihat Metni"

MAHKEMESİ : Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 24. Hukuk Dairesi

SAYISI : 2021/962 E., 2022/183 K.

HÜKÜM/KARAR : Esastan Ret

İLK DERECE MAHKEMESİ : Sorgun 2. Asliye Hukuk Mahkemesi

SAYISI : 2020/408 E., 2021/53 K.

Taraflar arasındaki tazminat davasından dolayı yapılan yargılama sonunda İlk Derece Mahkemesince davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir.

Kararın davalı ... vekilince istinaf edilmesi üzerine, Bölge Adliye Mahkemesince başvurunun esastan reddine karar verilmiştir.

Bölge Adliye Mahkemesi kararı davalı ... vekilince duruşma istemli temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda, 26.09.2023 tarihinde duruşma yapılmasına ve duruşma gününün taraflara davetiye ile bildirilmesine karar verilmiştir.

Belli edilen günde taraf vekilleri yapılan tebligata rağmen gelmediklerinden incelemenin evrak üzerinden yapılmasına karar verildikten ve temyiz dilekçesinin süresi içinde verildiği anlaşıldıktan sonra dosyadaki kağıtlar okundu işin incelenerek karara bağlanması için Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlenerek dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

1.Davacılar vekili dava dilekçesinde özetle; davalı ...'ın sahibi olduğu apartmanın zemin katındaki fuel oil kazanının sökülmesi sırasında meydana gelen kaza nedeniyle ...'ın vefat ettiğini, apartmanın doğal gaz geçmesi nedeniyle fuel oil kazanının sökülüp kaldırılması için hurdacılık yapan davalılar ... ve kayın pederi ortağı olan ... ile anlaşma yapıldığını, ... ve ortağı ...'ın da kaynakçı olarak çalışan müteveffa ... ile kazanın sökülmesi hususunda anlaşmalarını, bina sahibi ...'ın fuel oil yakıt kazanının bulunduğu bodrum katında hiçbir havalandırma sistemini bulundurmadığını, bu ortamda oksijen kaynağıyla fuel oil'i tankının kesilmesinin yangın ve patlama yönünden çok riskli ve tehlikeli olduğunu bildiği halde müteveffayı hiçbir tedbir almadan çalıştıran hurda işletmesi sahipleri davalılar ... ile ...'ın olay nedeniyle birinci derecede sorumlu olduklarını, ...'ın vefatı nedeniyle eşi ... ile 18 yaşından küçük çocuk ...'ın babalarının maddi desteğinden mahrum kaldığını, davalıların kusuru ve ihmali sonucunda meydana gelen ölüm nedeniyle yaşadıkları elem ve acı nedeniyle davacıların manevi zarar gördüğünü belirterek, fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydıyla davacılar ... ve ... için 5.000,00'er TL maddi ve 10.000,00'er TL manevi tazminatın, ... ve ... için 10.000,00'er TL manevi tazminatın kaza tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte davalılardan müştereken müteselsilen tahsiline karar verilmesini talep etmiştir.

2.Davacılar vekili 10.08.2018 tarihli ıslah dilekçesi ile davacı ... yönünden maddi tazminat taleplerini 176.477,01 TL'ye, davacı ... yönünden 8.103,01 TL'ye yükseltmiştir.

2.Davacılar vekili 10.08.2018 tarihli islah dilekçesi ile davacı ... yönünden maddi tazminat taleplerini 176.477,01 TL'ye, davacı ... yönünden 8.193,91 TL'ye yükseltmiştir.

II. CEVAP

1.Davalı ... vekili cevap dilekçesinde özetle; davalı aleyhine açılan davayı kabul etmediklerini, husumet itirazlarının olduğunu, davalının kusur ve kabahatinin olmadığını, olay tarihinde yangın çıkan apartmanın davalıya ait olduğunu, davalının yaklaşık 30 yıl öncesinde fuel oil yakıtlı bir kalorifer sistemi kurdurduğunu, ilçeye doğal gaz gelmesi sebebiyle ilgili kazanın sökülmesi için davalı ... ile 600,00 TL karşılığında anlaşmış olduğunu, anlaşmaya istinaden tüm sorumluluğun ... tarafından üstlenildiğini belirterek, davanın reddine karar verilmesini talep etmiştir.

2.Davalı ... cevap dilekçesinde özetle; müteveffanın işlettiği Sorgun Sanayi Sitesindeki demirci dükkânında, davalı ... isimli şahsın apartmanındaki kazan dairesinde bulunan fuel oil kazanının sökümü işi için ortak olarak anlaşmış olduğunu, kendisi bu işten anlamadığı ve müteveffa demir ve kaynak işlerinden anladığı için işi ortak aldıklarını, müteveffanın kendiliğinden haberi olmaksızın binaya giderek kazanı sökmeye başladığını ve telefonla kendisini arayarak yemek istediğini, bunun üzerine olayla ilgisi olmayan diğer davalı kayınpederi ... ile müteveffaya yemek gönderdiğini, davalı ...'un ortaklıkla bir ilgisi bulunmadığını, olay esnasında dahi olay yerinde bulunmadığını, müteveffanın iş güvenliği olmaksızın iş yaptığı sırada kazanın meydana geldiğini belirterek, davanın reddine karar verilmesini talep etmiştir.

3.Davalı ... cevap dilekçesinde özetle; olayla uzaktan yakından ilgisi bulunmadığını, bir ortaklığının söz konusu olmadığını, bakkal işletmeciliği yaptığını, davalı ...'ın kayınpederi olduğunu, müteveffanın damadı ... ile işi ortak aldıklarını, müteveffanın damadı ...'a haber vermeden kazanı çıkartmaya başladığını, ...'ın müteveffanın yemek istediğini söylemesi üzerine yemek alıp olay yerine gittiğini, herhangi bir ortaklığı olmadığını, kazan dairesinde çalışmadığını belirterek, davanın reddine karar verilmesini talep etmiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile fuel oil kazanının sökümü sırasında meydana gelen kazada kusurun belirlenmesi için üçlü bilirkişi heyetinden rapor alındığı, raporun kusurun tespiti açısından da usul ve yasaya uygun olarak hükme elverişli hazırlandığı, hükme esas alınan 16.05.2016 tarihli raporda; davalı ...'ın 1. derecede %30 asli kusurlu olduğu, müteveffa ...'ın 1. derecede %30 asli kusurlu olduğu, ...'ın 2. derecede %20 tali kusurlu olduğu, itfaiye personelleri ..., ... ve ...'nın 2. derecede %20 tali kusurlu olduğu, davalı ...'ın kusursuz olduğunun bildirildiği, buna göre davalıların kusurları nedeniyle zarardan müştereken ve müteselsilen sorumlu olduğu, hükme esas alınan kusur oranı doğrultusunda son asgari ücret miktarı dikkate alınarak hesaplanan ve hükme esas alınan 06.08.2018 havale tarihli üçlü bilirkişi ek raporunda özetle; davalıların %70 oranında kusuruna ölenin asgari ücret düzeyindeki gelirine göre davacı eş ...'ın 176.477,01 TL davacı çocuk ...'ın 8.193,91 TL destek maddi tazminatı alacaklarının mevcut bulunduğu, manevi tazminat şartlarının oluşturduğu belirtilerek davacıların maddi tazminat davasının kısmen kabulü ile; davacılar ... için 176.477,01 TL, ... için 8.193,91 TL olmak üzere toplamda 184.670,92 TL maddi tazminatın, olay tarihi olan 20.11.2014 tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte, davalılar ... ve ...'dan müştereken ve müteselsilen alınarak davacılar verilmesine, davacıların manevi tazminat

davasının kısmen kabuü ile; davacılar ... için 7.000,00 TL, ... için 7.000,00 TL, ... için 7.000,00 TL ... için 7.000,00 TL olmak üzere toplamda 28.000,00 TL manevi tazminatın olay tarihi olan 20.11.2014 tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte davalılar ... ve ...'dan müstereken ve müteselsilen alınarak davacılara verilmesine, diğer davalı ... yönünden maddi ve manevi tazminat davasının reddine karar verilmiştir.

IV. İSTİNAF

A. İstinaf Yoluna Başvuranlar

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davalı ... vekili istinaf başvurusunda bulunmuştur.

B. İstinaf Sebepleri

Davalı ... vekili istinaf dilekçesinde özetle; davanın davalı yönünden husumet yokluğu nedeni ile reddine karar verilmesi gerektiğini, davalının olayda herhangi bir kusurunun da bulunmadığını, Sorgun ilçesine doğalgaz gelmesi sonrasında kazanın sökülmesi için diğer davalı ... ile 600,00 TL karşılığında anlaşmış ve bu anlaşmaya istinaden diğer davalı ... tarafından sorumluluğun üstlenildiğini, davalı ile müteveffa ve diğer davalı arasında ki anlaşmanın tamamı ile eser sözleşmesi niteliğinde olduğunu, kat karşılığı inşaat sözleşmelerinde, yüklenicinin işçilerinin veya alt yüklenicilerin uğradıkları kazalardan dolayı "iş sahibinin" sorumlu tutulamayacağını, davalı ...'ın iş sahibi olmasından kaynaklı hukuken bir sorumluluğunun bulunmadığını, dava dosyası içerisinde yer alan kusur ve aktüer bilirkişi raporlarının hükme elverişli olmadığını, davacı ... yönünden evlenme indirimi yapılmamasının doğru olmadığını, hesaplamaların ve hesaplama konu edilen ücretlerin yanlış hesaplandığını, mahkemenin bu konuda vermiş olduğu tazminat miktarlarının fahiş olduğunu, 26.09.2017 tarihli aktüer bilirkişi raporu davacı tarafa tebliğ edilmesine rağmen yasal süresi içerisinde bilirkişi raporuna itiraz edilmediği bir durumda davacı taraf için 26.09.2017 tarihli ek bilirkişi raporunda ki belirli hale gelen davacı ... için 111.532,00 TL ve davacı ... için 5.800,00 TL bedel talep edilebilecek en yüksek bedeller olduğunu, davalının zararına usul ve yasal mevzuata aykırı bir şekilde faizsiz 65.000,00 TL fazla bir bedele hükmedildiğini, yine aynı şekilde diğer davacı açısından da 2.300,00 TL fazla bir bedele hükmedilmek sureti ile de toplam da faizi ile birlikte 90.000,00 TL gibi bir bedelin usul ve yasaya aykırı bir şekilde belirlendiğini ve aleyhe hükmedildiğini ileri sürerek, kararın bozulması ve kaldırılmasına karar verilmesini talep etmiştir.

C. Gerekçe ve Sonuç

Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile dosyadaki yazılara, kararın dayandığı bilgi ve belgelere, özellikle istinaf olunan İlk Derece Mahkemesi kararında yazılı gerekçelere göre, yerinde bulunmayan bütün istinaf sebeplerinin reddi ile davalı ... vekilinin istinaf başvurusunun esastan reddine karar verilmiştir.

V. TEMYİZ

A. Temyiz Yoluna Başvuranlar

Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davalı ... vekili temyiz isteminde bulunmuştur.

B. Temyiz Sebepleri

Davalı vekili temyiz dilekçesinde özetle; açılan davanın davalı yönünden husumet yokluğu nedeni ile reddine karar verilmesi gerektiği, mahkeme kararında müteveffanın ölümüne konu olayın hukuken yanlış değerlendirilerek haksız fiil esaslarına göre değerlendirme

yapıldığı, eser sözleşmesi kapsamında değerlendirme yapılması gerektiği, Yargıtay uygulamalarına göre de işveren olmayan iş sahibinin olayda kusurunun bulunup bulunmadığının İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Mevzuatına göre tayin edilemeyeceği, bu olaya ilişkin cezai yargılama Sorgun Asliye Ceza Mahkemesinin 2015/118 Esas sayılı dosyası kanun yollarından temyiz kanun yoluna gidilmiş olup Yargıtayda devam ettiği, dosya içerisinde yer alan bilgi ve belgeler değerlendirildiğinde davalının sorumluluğunun bulunmadığının belirlendiği, hükme esas alınan raporların denetlenebilir olmadığı, davacı ... için davacılar tarafından daha önceki raporlara itiraz edilmediği bir durumda yeni bir rapor alınması sureti ile belirlenen rakamsal farklılıklar nezdinde yasal mevzuata aykırı bir şekilde faizsiz 65.000,00 TL fazla bir bedele hükmedildiği, yine aynı şekilde diğer davacı açısından da 2.300,00 TL fazla bir bedele hükmedildiği, ıslah ile alakalı hususa da itirazlarının söz konusu olduğu belirtilerek kararın bozulmasına karar verilmesini talep etmiştir.

C. Gerekçe

1. Uyuşmazlık ve Hukuki Nitelendirme

Uyuşmazlık, eser sözleşmesinin ifası sırasında meydana gelen iş kazası nedeniyle vefat eden kişinin mirasçılarının maddi ve manevi tazminat taleplerine ilişkindir.

2. İlgili Hukuk

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 371 maddesi,

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun 470 vd. maddeleri.

3. Değerlendirme

Dava, eser sözleşmesinin ifası sırasında meydana gelen iş kazası nedeniyle vefat eden kişinin mirasçılarının maddi ve manevi tazminat taleplerine ilişkindir. Davacı taşeron mirasçılarının dayandığı hukuksal ilişki, niteliğine göre eser sözleşmesi ilişkisidir. TBK 470 ila 486 maddelerinde düzenlenen eser sözleşmesi hükümlerine göre, zararlandırıcı olayın gerçekleşmesine etkili olan yüklenici ve taşeronların kusurunun tespitinde, iş güvenliği mevzuatından da yararlanılması olanaklı ise de, sadece bu mevzuata göre yüklenicinin ve taşeronların kusuru belirlenemez. Eser sözleşmelerinde yüklenici yaptığı işin uzmanı olup, eser denilen sonucun gerçekleşmesini taahhüt eder. İş sahibinden talimat almaz, ona karşı bağımsızdır. Yanında işçi çalıştırıyorsa işçisine karşı da işveren durumundadır. Dolayısıyla eser sözleşmelerinde yüklenici işçi sağlığı ve iş güvenliği mevzuatına göre iş yerinde tüm tedbirleri almak ve bu konuda denetimi sağlamak yükümlüğü altındadır. İşin uzmanı sayılan yüklenici Türk Borçlar Kanunu'nun 471. maddesi uyarınca yükümlendiği işin ifası sırasında gerekli özen ve dikkati göstermekle görevli olup yüklenici ve iş sahibinin kusuru işçi sağlığı ve iş güvenliği mevzuatına göre çözümlenemez.

Dolayısıyla tarafların olayın meydana gelmesinde kusuru bulunup bulunmadığı veya kusur oranları iş hukuku mevzuatı hükümlerine göre değil, eser sözleşmesi hükümleri doğrultusunda saptanmalıdır.

Mahkemece eser sözleşmesi ilkeleri gözetilmeden sadece işçi sağlığı ve iş güvenliği mevzuatı ilkeleri doğrultusunda, olaya etkili kusur durumu ve oranları dikkate alınarak, yazılı şekilde hüküm kurulması doğru olmamıştır.

Bununla birlikte; dava konusu olay ile ilgili ceza mahkemesinde taksirle adam öldürmeye yönelik dava açıldığı, yapılan yargılama da kusura yönelik rapor alındığı, hükme esas

alınan raporda ceza davasındaki rapor incelenmeden kusur oranının belirlendiği anlaşılmalı ceza dosyasındaki raporun da dikkate alınmaması hatalı olmuştur.

Bu durumda mahkemece yapılacak iş; eser sözleşmesi ilişkileri konusunda uzman teknik bilirkişi kurulundan, eser sözleşmesi ve taşeronun özen ve sadakat borcu hükümlerine göre ceza mahkemesinde alınan rapor da değerlendirilerek kusur oranları ve buna bağlı olarak davalıların sorumlu tutulacağı rüçüen tazminat alacağı konusunda gerekçeli ve denetime elverişli rapor alıp sonucuna uygun maddi tazminat ile şartları değerlendirilerek manevi tazminata yönelik bir karar verilmesinden ibarettir.

Yukarıda belirtilen nedenlerle; eksik inceleme ve hatalı değerlendirme ile İş Hukuku mevzuatına göre değerlendirme yapan ve ceza yargılamasındaki rapor incelenmeden hazırlanan raporun hükme esas alınması doğru olmamış, bozma nedenlerine göre bu aşamada temyiz eden davalının diğer temyiz itirazlarının incelenmesine yer olmadığına karar verilerek kararın bozulması uygun bulunmuştur.

VI. KARAR

Açıklanan sebeplerle;

1. Temyiz olunan, İlk Derece Mahkemesi kararına karşı istinaf başvurusunun esastan reddine ilişkin Bölge Adliye Mahkemesi kararının ORTADAN KALDIRILMASINA,

2. İlk Derece Mahkemesi kararının temyiz eden davalı ... yararına BOZULMASINA,

3.Bozma nedenine göre davalı ...'ın diğer temyiz itirazlarının bu aşamada incelenmesine yer olmadığına,

4.Yargıtay duruşmasında vekille temsil olunmayan davalı ... yararına vekalet ücreti takdirine yer olmadığına,

Peşin alınan harcın istek halinde temyiz edene iadesine,

Dosyanın kararı veren İlk Derece Mahkemesine, bozma kararının bir örneğinin kararı veren Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine,26.09.2023 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.